

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
А288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025
ISBN 978—966—419—456—0

ся виключно на фактах, а не на припущеннях сторони, що звинувачує та яка повинна доводити вину.

Тож, можна дійти до висновків, що ключовим завданням у контексті дисциплінарної відповідальності є пошук ефективного балансу між забезпеченням справедливості через суворе покарання за порушення етичних норм та одночасним забезпеченням чіткого дотримання прав адвоката на об'єктивний, і прозорий процес. Це завдання включає не лише розробку системи, яка б адекватно реагувала на етичні проступки, але й гарантувала, що будь-яке рішення чи санкція базуються на принципах законності, справедливості та належної процедури. Такий підхід дозволить уникнути випадкам, коли дисциплінарна відповідальність перетворюється на несправедливо жорсткий контроль або на потурання, що може підірвати довіру до авторитету та статусу адвокатури, насамперед як інституту громадянського суспільства.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012, № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n304> (дата звернення: 26.10.2025).

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент *Храпенко Олена Олегівна*

Кіріпченко В. В.

студентка 1-го курсу магістратури
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОТРИМАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ ЯК МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ ОБОВ'ЯЗОК АДВОКАТА

Дотримання адвокатської таємниці сьогодні набуває особливої актуальності у зв'язку з розвитком правової держави, підвищенням вимог до професійної етики та зміцненням довіри громадян до системи правосуддя. В умовах глобалізації, цифровізації та поширення інформаційних технологій питання конфіденційності інформації стають більш складними та багатограними, що висуває нові виклики для адвокатської спільноти.

Порушення адвокатської таємниці може мати серйозні наслідки не лише для клієнта, але й для самого адвоката, включаючи репута-

ційні втрати та настання юридичної відповідальності. Окрім правового аспекту, у сучасних умовах важливим є усвідомлення адвокатами моральної відповідальності за збереження таємниці, яка є надзвичайним фундаментом довіри між адвокатом і клієнтом.

Таким чином, дослідження адвокатської таємниці як морально-го обов'язку адвоката має значення для удосконалення професійної етики, підвищення рівня правової культури та захисту прав людини в Україні, що робить цю тему надзвичайно актуальною і соціально значущою.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правничої допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності [1]. Отже, адвокатська таємниця в Україні має надзвичайно широкий зміст і охоплює всю інформацію, отриману адвокатом у зв'язку з наданням правничої допомоги. Це стосується як відомостей про клієнта, так і змісту консультацій, документів чи електронних матеріалів, створених у процесі роботи. Такий підхід забезпечує максимальний захист довіри між адвокатом і клієнтом, що є необхідною умовою ефективного здійснення адвокатської діяльності.

Дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту та представництва [2].

Принцип конфіденційності є одним із головних елементів адвокатської діяльності, тому він є об'єктом ґрунтовних наукових досліджень в українському науковому просторі. Як відзначає С. О. Іваницький, конфіденційність — це «вічне питання» адвокатської практики, що в зарубіжних правових системах тлумачиться через поняття адвокатської (професійної) таємниці та привілею конфіденційності між адвокатом і клієнтом (*legal professional privilege, attorney-client privilege*) [3, с. 182].

Л. А. Остафійчук підкреслює, що принцип конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності є основоположним оскільки цей принцип прямо закріплений в законодавстві України. Вона відзначає, що основні сучасні положення принципу конфіденційності адвокатської діяльності пройшли тривалий розвиток, протягом століть їх критерії вироблялися практикою. Проте, найголовніший критері-

рій — довіра, як ціннісна основа відносин адвоката і клієнта виник в давніх державах із появою поняття «адвокатська таємниця», адже від рівня довіри між клієнтом та адвокатом залежить ефективність діяльності адвоката. А недовіра до адвоката є однією з головних причин безуспішності надання правової допомоги [4, с. 251].

Забезпечення конфіденційності є не лише професійним стандартом, але й практичним інструментом ефективності правової допомоги. О. Г. Яновська підкреслює, що адвокатська таємниця є втіленням принципу конфіденційності, який встановлений законом в інтересах здійснення правосуддя, захисту довірчого характеру стосунків між адвокатом і його клієнтом і зміцнення авторитету та суспільного престижу адвокатури [5, с. 51].

Моральний обов'язок дотримання адвокатської таємниці передбачає свідоме прийняття адвокатом етичних норм і стандартів професії, збереження довіри клієнта та захист його інтересів навіть у надзвичайно складних життєвих і професійних ситуаціях. Цей обов'язок виступає основою професійної етики адвоката і є гарантією збереження репутації адвокатської спільноти.

Порушення адвокатської таємниці не лише підриває довіру клієнта, а й може призвести до серйозних правових та соціальних наслідків, включно з втратою довіри з боку суспільства. Такі дії компрометують сам інститут адвокатури, порушують принципи професійної етики та ставлять під сумнів спроможність адвоката забезпечувати належний захист прав і свобод людини.

Для забезпечення морального обов'язку адвоката важливе значення мають внутрішні етичні стандарти в межах адвокатської спільноти, постійне підвищення кваліфікації адвокатів, а також впровадження механізмів контролю за дотриманням адвокатської таємниці.

Крім того, адвокат повинен враховувати специфіку кожного випадку, індивідуальні обставини та балансувати між зобов'язаннями перед клієнтом і вимогами закону.

Отже, дотримання адвокатської таємниці є не лише юридичним, а й моральним обов'язком адвоката. Моральний аспект цієї норми визначає рівень професійної етики, довіри клієнта і суспільства до адвокатури загалом. Ефективність правничої допомоги та гарантії захисту прав людини багато в чому залежать від відомого дотримання адвокатської таємниці, що є символом відповідальності та честі адвоката.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що дотримання адвокатської таємниці є наріжним каменем професійної етики адвоката, який поєднує правовий, моральний і соціальний виміри його діяльності. Цей обов'язок не обмежується формальним виконанням законодавчих приписів, а передбачає внутрішню готовність адвоката діяти доброчесно, відповідально та з усвідомленням особливої дові-

ри, покладеної на нього клієнтом. У сучасних умовах цифровізації, посилення інформаційних ризиків і трансформації професійних стандартів саме морально-етичне розуміння конфіденційності стає запорукою збереження репутації адвокатури та довіри до системи правосуддя загалом. Тому адвокатська таємниця виступає не лише гарантією прав клієнта, а й показником зрілості правової культури та етичної відповідальності правничої спільноти України.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012, № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 07.10.2025).
2. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 р. (зі змінами від 15.02.2019 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
3. Іваницький С. О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.10; Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2017. 556 с.
4. Остафійчук Л. А. Конфіденційність адвокатської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. Серія Право. Випуск 80: частина 2. С. 246–252. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/01/41-1.pdf>
5. Яновська О. Г. Адвокатура України: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2007. 280 с.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кіслиця Ірина Олександрівна**

Котелкіна В. М.

студентка 4-го курсу

факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ РЕКЛАМУВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Активний розвиток цифрових технологій та комунікаційних платформ докорінно трансформував способи професійної взаємодії в адвокатському середовищі. Соціальні мережі, вебсайти та інтернет-реклама стали важливими інструментами комунікації між адвокатом

Зубков Ю. С.

Штучний інтелект в адвокатській діяльності: баланс між ефективністю та етичними межами 452

Іванченко А. О.

Етичні стандарти поведінки адвоката в онлайн-просторі 455

Іскра Є. С., Расіхіна В. В.

Професійна етика адвоката як гарантія довіри до правосуддя 458

Казарян Л. Р.

Дисциплінарна відповідальність як наслідок порушення професійної етики адвоката 460

Кіріпченко В. В.

Дотримання адвокатської таємниці як морально-етичний обов'язок адвоката 462

Котелкіна В. М.

До питання рекламування адвокатської діяльності у соціальних мережах 465

Лихенко Є. О.

Професійна чесність та результативність адвокатської діяльності: етичні межі досягнення позитивного результату 469

Маковійчук С. В.

Поведінка адвоката у соціальних мережах: новий вимір професійної етики 472

Маслякова А. В.

Етичні аспекти взаємодії адвоката з клієнтом та судом 474

Мельник І. А.

Професійна етика у взаємовідносинах суддів і адвокатів 478

Мідяна В. О., Лукашевич А. Л.

Етика адвоката в цифрову епоху: виклики використання штучного інтелекту 480

Мовчан А. В.

Дисциплінарна відповідальність адвоката за порушення адвокатської таємниці: сучасні тенденції 483

Недслєва Д. П., Приймак М. І.

Поведінка адвоката в професійній діяльності в умовах воєнного стану: етичний аспект 487